

בג"ץ 6880/05
בג"ץ 6901/05

בבית המשפט העליון בירושלים
בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בעניין:

האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עו"ד עאוני בנא ו/או דן יקיר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 51070, נצרת 16072
טלפון: 04-8526333, פקס: 04-8526331

העותרת בבג"ץ 6880/05

נגד

1. משרד האוצר
2. נציבות מס הכנסה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים

3. עיריית ערד
ע"י ב"כ עו"ד יובל שטנדל ואח'
טל': 08-6271630, פקס: 08-6270293

4. עיריית בית שאן
ע"י ב"כ עו"ד אבי גולדהמר ואח'
טל': 04-8626244, פקס: 04-8621533

5. המועצה האזורית ערבה תיכונה
ע"י ב"כ עו"ד ש. הורוביץ ושות', עו"ד
טל': 03-5670666, פקס: 03-5660974

6. המועצה האזורית חבל אילות
ע"י ב"כ עו"ד עמיר אלמגור ואח'
טל': 03-5604731, פקס: 03-5601140

7. המועצה המקומית חצור הגלילית
ע"י ב"כ עו"ד משה רותם ואח'
טל': 04-6971848, פקס: 04-6920250

המשיבים בבג"ץ 6880/05

ובעניין:

עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואח'
ע"י ב"כ עו"ד סאוסן זהר ו/או חסן ג'בארין ואח'
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94, חיפה, טל: 04-9501610, פקס: 04-9503140

העותרים בבג"ץ 6901/05

נגד

1. שר האוצר
2. היועץ המשפטי לממשלה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים
3. מועצה אזורית ערבה תיכונה
ע"י ב"כ עו"ד ש. הורוביץ ושות'
טל: 03-5670666, פקס: 03-5660974

המשיבים בבג"ץ 6901/05

תגובה מטעם העותרים בבג"ץ 6880/05 ו-6901/05

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 26.10.2014, העותרים מודיעים על התנגדותם לבקשות המשיבות 3 ו-6 בבג"ץ 6880/05 (להלן – "המשיבות") להארכת מועד השעיית הבטלות וכניסתו לתוקף של פסק הדין שניתן בעתירות הנ"ל ובעתירות נוספות ביום 22.5.2012 (להלן – "פסק הדין"), כדלקמן:

1. בית המשפט קבע בפסק הדין, כי תיקון 146 לפקודת מס הכנסה אינו חוקתי והורה על בטלותו: "תיקון 146 פוגע בזכות לשוויון כחלק מן הזכות לכבוד האדם פגיעה שאינה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה שבחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. משכך, אין אלא להורות כי דין חלק ב' לתוספת הראשונה בפקודה בנוסחו הנוכחי, קרי הכללת חמשת היישובים הנוספים, להתבטל." (פיסקה 54 לפסק הדין). בהתחשב בהשלכות הכלכליות של הביטול על תושבי המשיבות, בית המשפט הורה על השעיית הבטלות במשך שנה מתוך תקווה, כי הממשלה והכנסת יפעלו בתקופה זו להסדרה כוללת בחוק של הנושא של מתן הטבות מס ליישובים, וזאת באופן שההטבות "יחולקו על-פי קריטריונים חקוקים, ברורים, ענייניים ושוויוניים".

2. הארכת מועד כניסתה לתוקף של הבטלות משמרת מצב בלתי חוקתי לאורך קרוב לשלוש שנים מיום מתן פסק הדין. זאת, באופן שמרוקן מכל תוכן ומשמעות לא רק את הקביעות המהותיות שביסוד פסק הדין, הן לעניין הפגיעה החוקתית בשוויון והן לעניין בטלות זכאותן של המשיבות, אלא גם את האמצעי של השעיה של הצהרת בטלות, אשר נועדה להיות פעולה חריגה ומוגבלת בזמן, ש"אין להפוך אותה לחלק מהטיפול הרגיל והשגרתי" (בג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, פ"ד נה(2) 255, 263 (2000) (להלן – "פרשת רובינשטיין")).

3. העותרים חוזרים ומצרים על כך שהממשלה והכנסת לא פעלו במשך כל התקופות המוארכות להשלמת ההליכים להסדרת הנושא ברוח תקוותו של בית המשפט. אלא שאין במחדלן המתמשך של הממשלה והכנסת לעניין זה כדי להקנות למי מהמשיבות עילה כלשהי להארכת מועד עד להשלמת הליכי החקיקה.

4. כפי שפורט בתגובת העותרת בבג"ץ 6880/05 מיום 17.2.2014, הממשלה והכנסת לא פעלו בתקוות בית המשפט במשך יותר משבע שנות התדיינות בעתירות הכלולות בפסק הדין. הן נמנעו במשך תקופה זו מקידום החקיקה בנושא למרות הזדמנויות ואורכות רבות, שניתנו ע"י בית המשפט לצורך השלמת הליך החקיקה. זאת, עד שלא נותרה בפני בית

המשפט ברירה אלא ליתן פסק דין שקובע את חוסר חוקתיותו של התיקון ואת בטלות הזכאות.

5. זו הפעם השלישית שבה מבקשות המשיבות להאריך את מועד כניסתה לפועל של הצהרת הבטלות מאותם טעמים של השלמת הליכי החקיקה. משלא פעלו הממשלה והכנסת להסדרת הנושא במשך התקופה שנקבעה בפסק הדין, הגישה עיריית ערד ביום 8.3.2013 בקשה להארכת תוקף השעיית הבטלות, וזאת לצורך השלמת הליכי החקיקה בכנסת. לבקשה זו הצטרפו פרקליטות המדינה וחלק מהמשיבות, ואילו העותרים התנגדו לה. בהחלטתו מיום 5.5.2013 נעתר בית המשפט לבקשה והאריך את מועד כניסתה לתוקף של הצהרת הבטלות עד ליום 22.2.2014.

עם חלוף מועד זה, ביקשו המשיבות 3, 4 ו-7 בבג"ץ 6880/05 הארכה נוספת מאותם טעמים של הליכי החקיקה. בבקשה נטען, כי הנושא מונח כבר על שולחנה של הממשלה, וכי אם וכאשר יושלמו הליכי החקיקה, קיים סיכוי טוב שהן תיכללנה ברשימת היישובים הזכאים להטבות החל משנת המס 2015. בית המשפט הנכבד נעתר גם לבקשה זו, חרף התנגדות העותרים.

עתה ועם חלוף המועד המוארך, בשנית, המשיבות שבות ומבקשות הארכת מועד מאותם טעמים, כאשר הפעם הן טוענות, כי לפי דיווחים בתקשורת, הממשלה אישרה בישיבתה מיום 7.10.2014 את הצעת התקציב לשנת 2015, אשר דוחה לשנת 2016 את יישום המתווה החדש להטבות מס (שעליו התבססה הבקשה הקודמת להארכת מועד). לטענת המשיבות, הצעת התקציב שאושרה מציעה לקבוע בחקיקה, כי בשנת 2015 תישאר על כנה החקיקה הקיימת לגבי הטבות מס ליישובים, כולל אותם יישובים שזכאותם בוטלה לפי פסק הדין.

6. בתקשורת אומנם דווח, כי הממשלה אישרה את הצעת התקציב כאמור, אולם שאין בכך כדי ללמד על המועד לביצועו הלכה למעשה של השינוי החקיקתי ועל טיבה ומהותה של מתכונת השינוי שתאושר בסופו של תהליך החקיקה ביחס למשיבות ובכלל.

ויודגש, הצעת התקציב שעליה מתבססות המשיבות קובעת מפורשות, כי יישום המתווה החדש יחל בשנת 2016, וזאת באופן מדורג ולאורך שלוש שנים, היינו עד לשנת המס 2018 (סעיף ג' לבקשה), כאשר "מוצע לקבוע בחקיקה, כי בשנת 2015 החקיקה הקיימת לגבי הטבות מס תישאר על כנה" (סעיף ד' לבקשה). למעשה, הצעת התקציב "מציעה" להשאיר את תיקון 146 לפקודת מס הכנסה, שבית המשפט קבע שאינו חוקתי והורה על ביטולו, על כנו לאורך כל שנת 2015 ועד ליישומו של השינוי החקיקתי המיוחל בשנת 2016.

מכאן שאין כל בסיס משפטי ועובדתי לבקשה להארכת מועד השהיית הבטלות, ומכאן שאל לו לבית המשפט לתת יד למהלכים שהופכים את פסק הדין לפלסטר.

7. מכל מקום, אין בעובדת אישור הצעת התקציב כדי להצדיק הארכת מועד נוספת. נהפוך הוא – בשלב זה, בו הליכי החקיקה נמצאים לכאורה בשיאם וכל החומר הרלוונטי פרוס בפני הממשלה והכנסת, "ההשעיה השיפוטית אינה אמורה להחליף את תפקידה החקיקתי של הכנסת. היא גם לא נועדה ללוות באופן שוטף את תהליך החקיקה." (פרשת רובינשטיין, בעמ' 262).

8. למותר לציין, כי במשך התקופות המוארכות לכניסתה לפועל של הצהרת הבטלות, וכן במשך כל אותן שנים שבהן לא פעלו הכנסת והממשלה לתיקון המצב כמפורט לעיל, נותרה על כנה פגיעה ברורה בזכות החוקתית לשוויון, ובין היתר בזכותם של ישובים שההטבות נמנעו מהם בשל העדרם של קריטריונים שוויוניים וענייניים, ובכללם ישובים ערבים רבים. לנוכח בטלות זכאותן של המשיבות בית המשפט נמנע להכריע בשאלת זכאותם של ישובים ערבים להטבות מס: "משהגענו לתוצאה זו, מתייתר הצורך להכריע בשאלת הפלייתם של היישובים הבדואיים ביחס ליישובים הנוספים, שכן זכאותם של האחרונים בוטלה." (פיסקה 54 לפסק הדין).

לאור האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את הבקשות להארכת השהיית הבטלות.

29.10.2014

סאוסן זהר, עורכת דין
ב"כ העותרים בבג"ץ 6901/05

עאוני בנא, עו"ד
ב"כ העותרת בבג"ץ 6880/05